

Maria Jażdżewska

Siemiechów, st. 2, gm. Widawa, woj.
sieradzkie, AZP 73-45/57

Informator Archeologiczny : badania 31, 157-158

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Prace koncentrowały się we wschodniej części stanowiska. Stratygrafia pionowa przedstawiała się następująco: pod humusem zalegającym do głębokości 20-30 cm wystąpiło podglebie, miejscami o charakterze warstwy kulturowej, niżej żółta glina calcowa. Badania utrudniały płytko zalegające (szczególnie w części północnej i północno-wschodniej) wody gruntowe. W warstwie podglebia odślonięto zarysy dwóch jam osadowych, a w calcu 21 śladów po słupach. Jamy wyeksplorowano częściowo, ich zasięg bowiem wykraczał poza granice wykopu fundamentowego. Na uwagę zasługuje obiekt 2 — pozostałości domostwa o uchwyconych wymiarach 3,2 x 2,2 m, z płaskim dnem na głębokości 0,9 m i śladami 13 dołków posłupowych na obrzeżach wypełniska. W obiekcie wystąpiło prawie 600 fragmentów naczyń z okresu wpływów rzymskich, fragmenty szpili żelaznej, fragmenty kamieni żarnowych, kości zwierzęce, gładziki. Z pozostałych obiektów, humusu i podglebia pochodzi ponad 200 fragmentów naczyń, 8 wyrobów z krzemienia z radiolarytu, 14 fragmentów silnie skorodowanych przedmiotów żelaznych, ułamki kości i zębów zwierzęcych, żużel, polepa, węgle drzewne. Wydobyto również fragment naczynia grafitowego, który należy łączyć z kulturą lateńską.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Okręgowym w Krośnie.

Nie przewiduje się kontynuacji badań.

Sędzin Drugi, st. 53, gm. Zakrzewo, woj. włocławskie - patrz: neolit

SIEDLEC, st. 17, gm. Bochnia, woj. tarnowskie, AZP 104-60/123

- cmentarzysko kultury przeworskiej (młodszy okres przedrzymski)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 8 do 30 września przez mgr. Jerzego Okońskiego (Muzeum im. St. Fischera w Bochni). Finansowane przez PSOZ. Drugi sezon badań. Przebadano powierzchnię 512 m².

Wyeksplorowano 7 zespołów grobowych (nr 16-22/97) oraz uzyskano serię 21 zabytków żelaznych z warstwy humusu. Stanowisko było bardzo zniszczone; w czasie badań powierzchniowych AZP, późniejszych weryfikacyjnych oraz wykopalisk sezonu 1996 stwierdzono obecność na powierzchni skupisk materiału, kości i zabytków żelaznych z rozorywanych grobów. Spośród pochówków wyeksplorowanych w 1997 r. jedynie 3 zespoły (18, 20 i 22/97) były lepiej zachowane: miąższość wypełnisk jam grobowych wynosiła do 25 cm. Pozostałe obejmowały denne części jam lub nawet tylko wmywy wypełnisk grobów w calec (przebarwienia z nielicznymi komponentami kulturowymi). Pochówki były grobami ciałałpalnymi bezpopielnicowymi. Ich wyposażenie cechowało ubóstwo inwentarza, choć obraz jest zdeformowany stanem zachowania. Poza zespołem wyłącznie przepalanej ceramiki z jam grobowych pochodzi m.in. późnolateński szeroki grot, fragment zapinki, przebijak, kółko żelazne i przęślik. Konserwacji poddano 32 przedmioty żelazne oraz zrekonstruowano 12 naczyń.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum im. St. Fischera w Bochni.

Wyniki badań zostaną opublikowane w pracy: Jerzy Okoński, Paulina Poleska *Cmentarzysko kultury przeworskiej z młodszego okresu przedrzymskiego na stan. 17 w Siedlcu, gm. Bochnia*, „Rocznik Bocheński”, t. V.

Badania zakończono.

SIEMIECHÓW, st. 2, gm. Widawa, woj. sieradzkie, AZP 73-45/57

- osada kultury przeworskiej (późny okres wpływów rzymskich)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Marię Jażdżewską (Muzeum Miasta Pabianic). Finansowane przez PSOZ i Muzeum Miasta Pabianic. Dwudziesty drugi sezon badań. Przebadano 499,5 m².

W nawiązaniu do wykopów ubiegłorocznych w części południowo-wschodniej stanowiska (zagrożonej głęboką orką pod sadzonki) założono kolejne odcinki, o łącznej powierzchni niemal 500 m² w tym 14 m² odcinków sondażowych 1 x 1 m. Odkryto dwa kolejne obiekty mieszkalne (XLIII i XLIV) — półziemianki o konstrukcji słupowej, zbudowane na planie prostokąta, ponadto pięć wielkich palenisk luźnych (71-75), osiem jam gospodarczych i liczne zaciemnienia, zawierające bryłki polepy. Chata XLIII

o wymiarach 4,1 x 2,6 m, odkryta została na głębokości 40 cm (dno na głębokości 70-75 cm). Na głębokości 25 cm od powierzchni ziemi, w obrębie chaty znaleziono ostrogę żelazną, asymetryczną, ze stożkowym kolcem i bocznym haczykiem. Znaczną część chaty zajmowało ogromne palenisko z drobnych, przepalonych kamieni, a w centralnej części znajdowało się „klepisko” z czerwonej, surowej gliny. Pod krótszymi ścianami (północną i południową) odsłonięto ślady dwóch słupów. Inwentarz chaty to: ceramika ręcznie lepiona, toczona na kole, kości zwierzęce, bryłki polepy. Chata XLIV o wymiarach 5 x 3,4 m, na głębokości 40 cm kształtu regularnego prostokąta, odkryta została na głębokości 30 cm. Stwierdzono w niej dwa paleniska: 1 – na głębokości 40 cm, 2 – na głębokości 105 cm od powierzchni ziemi. Dno drugiego paleniska sięgało 165 cm od powierzchni ziemi. W przekroju podłużnym chaty (wschód-zachód) widoczne były ślady dwóch dużych słupów. Po wyeksplorowaniu wypełniska chaty, na głębokości 105 cm odkryto ślady jeszcze pięciu innych słupów. Inwentarz, taki sam jak w chacie XLIII, uzupełniały ciężarek gliniany i osełka kamienna. Paleniska luźne, o przeciętnych wymiarach 120 x 150 cm, miały wypełniska intensywnie czarne, z dużymi kamieniami. Znajdowano w nich ceramikę ręcznie lepioną, toczoną na kole, fragmenty przedmiotów żelaznych, kości zwierzęce i polepę. Podobnie w jamach — inwentarz ruchomy to głównie ceramika ręcznie lepiona i toczona na kole (tzw. siemiechowska), charakterystyczna dla kultury przeworskiej w późnym okresie wpływów rzymskich, a nawet sięgająca V w. n.e., mająca odpowiedniki na stanowiskach w Walkowie i Kurnicy (badania mgr. B. Abramka), fragmenty przedmiotów żelaznych, oselki kamienne, przęśliki gliniane, części kamieni żarnowych.

W rezultacie tegorocznych badań stwierdzono, że obiekty osadnicze odkryte w latach 1995 i 1996, położone w znacznej odległości (80 cm) od wcześniejszych wykopów, są częścią tej samej osady, a nie osadą drugą. Widoczne w profilach ostatnio badanych odcinków zaciemnienia, zawierające materiały zabytkowe, wskazują na istnienie dalszego ciągu osady, zajmującej teren zalesiony.

Ze względu na niezwykle interesującą problematykę ciągłości osadnictwa w rejonie górnej Warty, badania powinny być kontynuowane.

SKRZESZEW, st. XI, gm. Wieliszew, woj. warszawskie, AZP 52-65/48

- ślady osadnictwa kultury trzcinieckiej (wczesna epoka brązu)
- osada kultury przeworskiej (młodszy okres przedrzymski /okres wpływów rzymskich, fazy A₃/B)
- osada kultury wielbarskiej (późny okres wpływów rzymskich, faza C)
- osada z wczesnośredniowieczna (XII/XIII w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 12 do 13 lipca przez mgr. Marka Czarneckiego (Archaeology and Art Warszawa) na zlecenie PSOZ. Finansowane przez inwestora prywatnego. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 1,4 ara.

Badania prowadzono w południowej części stanowiska w trzech wykopach pełnopłaszczyznowych i jednym sondażowym.

Zaobserwowano następujące warstwy: 1 — piaszczysto-gliniasty humus (26-30 cm), 2 — calec piaszczysto-gliniasty i gliniasty. Stwierdzono brak warstwy kulturowej, jedynie w stropie calca odkryto pojedyncze „wdeptane” skorupy. Odsłonięto 3 obiekty starożytne: obiekt 1 — jamę zasobową (112 x 119 cm, dno na głębokości 0,56 m) o wypełnisku brunatno-szarym, zawierającą dużą ilość kości zwierzęcych, ceramiki i polepy (kultura wielbarska); obiekt 2 — ziemiankę (250 x 160, dno na głębokości 0,80 m), o wypełnisku warstwowanym, górą czerwony, przepalony piach i fragmenty zwęglonej konstrukcji (kultura przeworska); obiekt 3 — jamę zasobową. Pozyskane materiały zabytkowe to: około 180 fragmentów ceramiki, głównie z obiektów kultury przeworskiej i kultury wielbarskiej oraz pojedyncze przykłady kultury trzcinieckiej i wczesnośredniowieczne, polepa, kości zwierzęce i kości przepalone (około 40 fragmentów), rozcieracz kamienny. Stanowisko zlokalizowane jest na wyodrębnionym cyplu terenowym, otoczonym starorzeczami — w terenie atrakcyjnym do zamieszkania w starożytności, istnieje zatem duże prawdopodobieństwo dokonania interesujących odkryć, tym bardziej, że gliniaste podłoże doskonale zakonserwowało obiekty, nie dopuszczając do zniszczenia ich przez głęboką orkę.

Badania będą kontynuowane.